47. ראה. העול שאינו עול.

מעשר שני הוא מעשר שהיה צריך לאכול אותו בירושלים. אבל מה עושים כשהדרך ארוכה מדי? התורה נותנת פתרון בפרשתנו (יד 24): כִּי יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם ... במצב כזה, התורה מתירה לפדות את המעשר לכסף (בתוספת של 20%), להעלות את הכסף לירושלים ולקנות שם אוכל ושתייה.

על הפסוק הזה, ר' יעקב קרנץ, המכונה המגיד מדובנא (1741-1804) המשיל משל, שלפי הרבי מקוצק זצ"ל, הוא אחד משלושת המשלים המעולים ביותר שחיבר המגיד.

משל למה הדבר דומה? לאדם שכל פרנסתו הייתה ממכירת אבנים טובות ומרגליות. פעם אחת היה עליו להיפגש עם איש עסקים חשוב, ולשם כך הוא שלח שליח נאמן עם מזוודה מלאה בתכשיטים. כשהשליח חזר, בעל התכשיטים ראה אותו מתקרב מרחוק, מזיע ומתנשף, כשהמזוודה הכבדה על כתפיו. בעל התכשיטים חשש מאוד: 'אוי ואבוי! בטח מישהו גנב את התכשיטים ומילא את המזוודה באבנים ובגרוטאות'. אבל כשפתח את המזוודה בידיים רועדות, מה הייתה הפתעתו כשגילה שהתכשיטים היקרים עדיין שם, לא נגנבו ולא הוחלפו.

ההבדל, מסביר המגיד מדובנא, הוא בין הבעל המזוודה לבין השליח. עבור בעל המזוודה, באופן אובייקטיבי, התכשיטים אינם נטל וקל לשאת אותם.

לעומת זאת, עבור השליח, שלא היה בעליהם, הם היו מטען כבד.

כך גם המצוות. הקב"ה נתן לנו תרי"ג מצוות. אם האדם מתלונן על הקושי בקיום המצוות, הוא סימן ש- יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם - המקום, בה"א רבתי, לא מקום פיזי אלא כי הקב"ה שנקרא המקום, והוא רחוק ממך. במקרה הזה, האדם לא מרגיש שהמצוות הן שלו. לכן הן נראות לו כמו עול כבד. לעומת זאת, אם המצוות הן חלק מהותי מהאדם עצמו, הוא לא ירגיש בהן כמשא.